

Předmluva

Součástí každé převratné doby jsou jak historická fakta, tak také jejich hodnověrné záznamy, doplňované příslušnými dokumenty k pozdějšímu zhodnocení. Souběžně s nimi vzniká v lidových vrstvách, které jsou i nejsou nositeli převratných myšlenek, specifický odraz jednotlivých činů a procesů, podávaných většinou na základě informací z druhé nebo třetí ruky. Tak vznikají ústní dějiny, které se od oficiální historiografie liší různým výkladem těchto skutečností, jejich jiným pojetím a často emocionálním podáním. Za jistých okolností se šíří pouze ústně, jindy amatérskými nápisy nebo soukromými tisky či strojopisy. Tak se dostáváme k letákům, heslům, nápisům, výzvám na plakátech či transparentech, kterými je doprovázena každá větší demonstrace.

To se projevilo i u nás v listopadu a prosinci 1989. Shromáždili jsme příslušné texty z plakátů a provolání, vypsali jsme je z důležitějších pramenů a prošli některé archívy. Získaný soubor glos, úvah, hesel a výzev jsme zařadili do vývoje příslušné tvorby u nás od 1. světové války. Nečiníme si nároku na úplnost, snažili jsme se však sepsat a vydat to nejzajímavější, co by nemělo být zapomenuto a co tvoří skutečnou složku ústních dějin toho úseku naší novodobé historie, který jsme si zvykli označovat jako „sametová revoluce“.

V jednotlivých kapitolách se zabýváme charakteristikou nápisů a jejich obsahem i zaměřením, v závěru pak otiskujeme

abecední soupis textů, k nimž jsme připojili projevy „antipropagandy“ a hesla, publikovaná v Dolním Rakousku. Za uchování řady hesel a transparentů děkujeme studentům filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, jejichž práci a revoluční úsilí z roku 1989 zhodnotí až budoucnost.

Poslání čtenářům: suché slovo předmluvy nechť vás neodradí od dalšího textu, kypícího životem!

Autoři